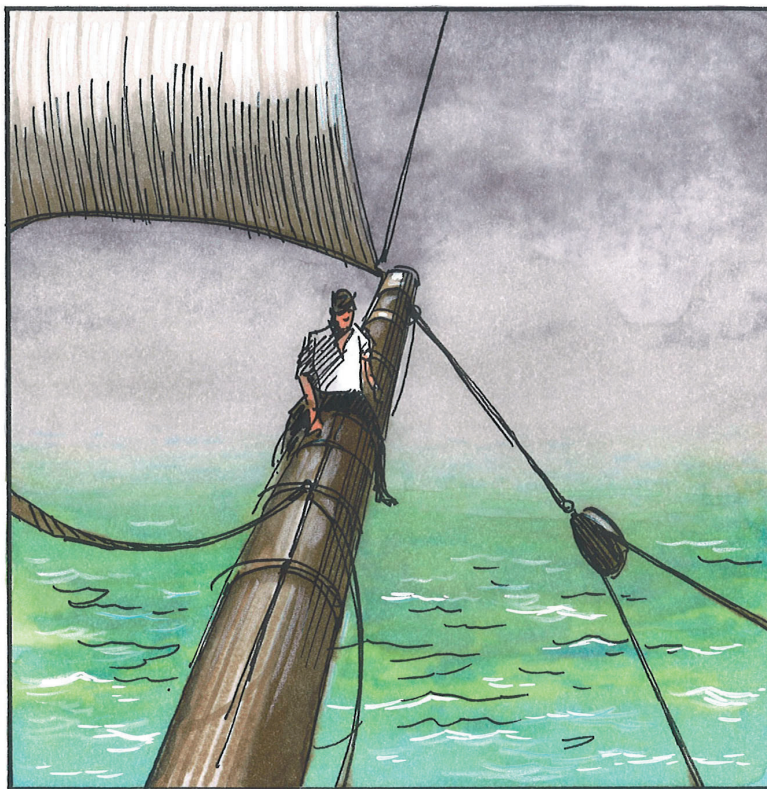

DANSK SØHISTORISK MUSEUM

VISION OG KONCEPT

INDHOLDSFORTEGNELSE

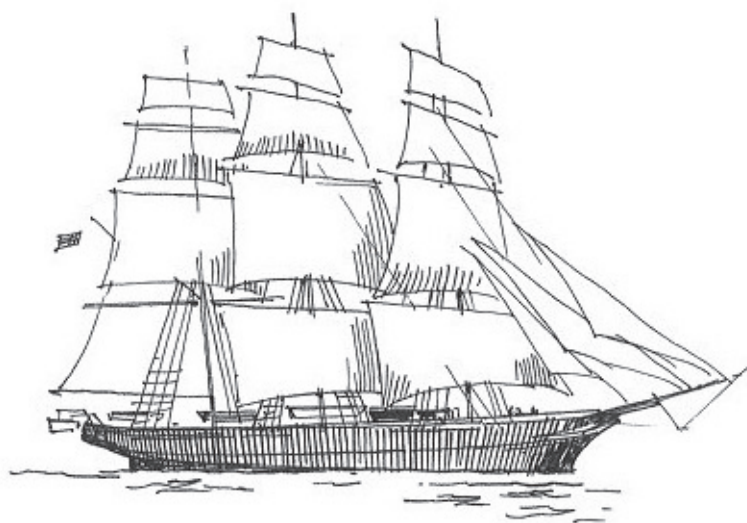
ET SAVNET MUSEUM	3
VISION	6
Mission	7
Målgrupper	8
Værdier og principper for museet	9
KONCEPT	11
Museets indsats- og kerneområder	12
STRUKTUR	
Organisation	13
Økonomisk struktur	14
Samlinger og samlingspartnere	15
Initiativer internationalt	16
PLACERING:	
Bygning og grund	17
THE DANISH MARITIME DOCUMENTATION CENTRE	19
SELVSTÆNDIGE MUSEALE CENTRE	
The NN Research Centre	20
The NN Learning Centre	21
The NN Training Centre	22
The NN Conservation Centre	25
SELVSTÆNDIGE ENHEDER	
Søhistorisk Forlag	26
Maritim Boghandel og Butik	27
Restaurant	28
Café	28
IDEKATALOG	
Udstillingsvirksomhed	29
Forslag til udstillinger	31
Værksteder	38
Arrangementsvirksomhed	39
Events	39
Features	40
I RESPEKT FOR SØENS FOLK	41

ET SAVNET MUSEUM

Intet er så nationalt og på samme tid internationalt som skibsfarten, der gennem årtusinder har knyttet Danmark til resten af verden. Erobringen af verden er sket ad søens vej, fra vikingerne drog på plyndringstogter over de store søslag til dagens møde med verden i udvekslingens form gennem handelsflåden, der betyder, at Danmark i dag er verdens største shipping-nation. En nysgerrighed i mennesket efter at opdage og undersøge i forening med længslen efter at bryde grænser og at nå ud bag horisonten til verdens ende – og tilbage igen.

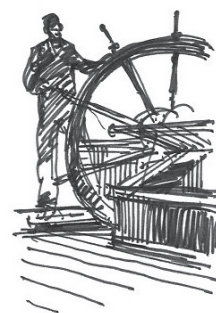
Vi definerer nationen ud fra flådens størrelse, ligesom skibsfarten vedbliver at være omdrejningspunktet for danmarkshistorien. Derfor føles savnet af en central kulturinstitution akut, der kan levedegøre denne historie af interesse ikke kun for børn som voksne herhjemme uanset baggrund, men også for turistene, der selv kommer fra den anden side af horisonten og ønsker at opleve, hvori det særligt danske skal findes.

Dette savn er så meget mere aktuelt, som København savner et centralt mødepunkt, hvor eksempelvis den besøgende har mulighed for at danne sig et billede af, hvad der gør netop denne nation og dens hovedstad unik.

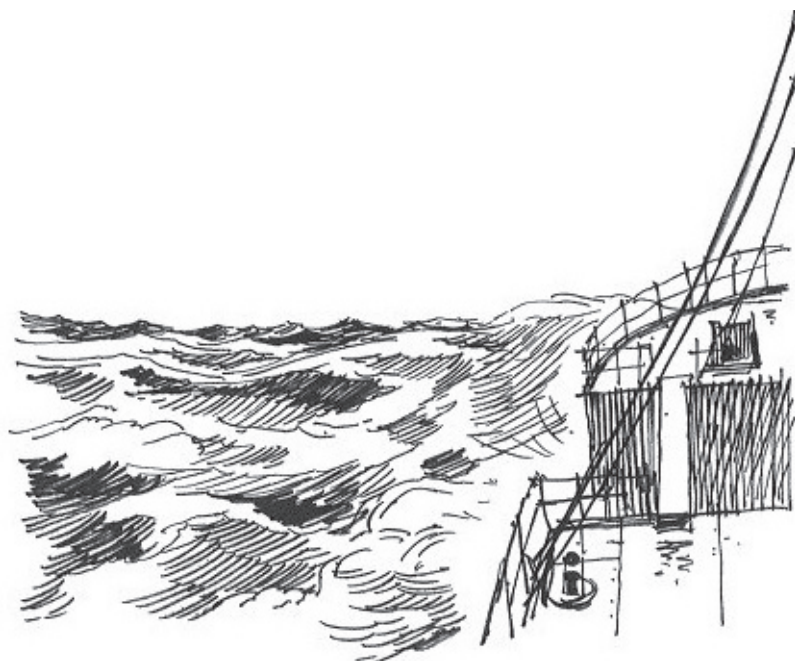
Savnet bliver ikke mindre markant ved erkendelsen af, at der i disse år foregår en stor indsats for at forbinde hovedstadsområdet med Skåne, en indsats, der står uden det forbindelsesled, der kan løfte opgaven centralt og gøre Øresundsregionen til en fysisk og

Vor nationale identitet skal findes i livet til søs

Projekt *Visit Copenhagen*, der har som mål at gøre København til slagkraftig, international *oplevelsesmetropol* og fordoble oplevelses-turismen inden 2010, peger som specifikt problem på manglen af den centrale, kulturelle seværdighed til profilering af byen.

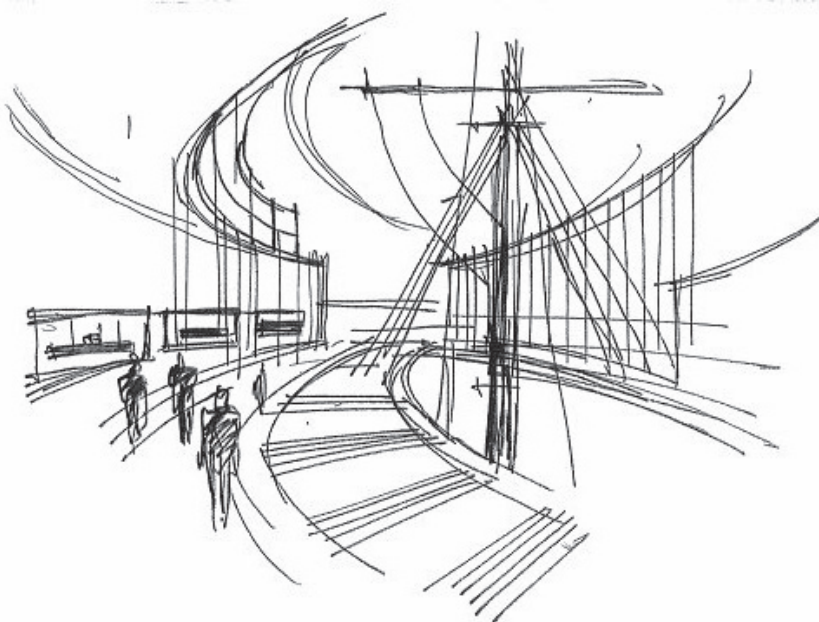
Kultur er blevet et konkurrenceparameter

Hvorfor da ikke drage konsekvensen af byens navn, *Købmændenes Havn*, og skabe det museum, den kulturinstitution, der forener den stolteste af alle traditioner herhjemme med den levende udvikling, der atter vil gøre Københavns Havn til et centrum for byens og Øresundsregionens liv og positionere København som en hovedstad på det globale landkort?

Visit Copenhagen fremhæver, at Københavns vækstpotentiale ligger inden for historisk autenticitet, åbenhed og menneskelige dimensioner, alle områder som Dansk Søhistorisk Museum vil have som egne kernekompetencer.

VISION

Et museum, der er *forskende, skabende og legende* i indbyrdes betingende afhængighed i respekt for museets fundament: de købmænd og andre søfarende, der på baggrund af lige dele indsigt, fornemmelse og dristighed har turdet vove sig ud, hvor ingen endnu havde set muligheder og sat nye alen til nationen og verden. De kunne se det nye. Museet skal løfte deres arv.

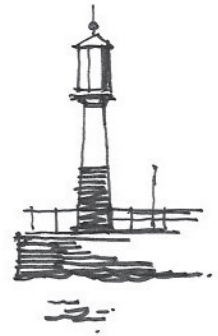
Et forskende skabende og legende museum

MISSION

En *must see destination* af international karat til genskabelsen af havnefronten som kulturcentrum og vinde den kulturarv tilbage, som havnen repræsenterer, ved at gøre den til en levende del af byen som stedet, der forener land og vand, og et vigtigt element i den videre strategi til at positionere København globalt.

Det ny museum skal udgøre den scene, hvor alle er med, og hvor mobilitet og åbenhed er nøgleord: et nyt mødested, der fremmer udveksling i søfartens ånd, hvor det er muligt at se ud, hvor nyt forenes med gammelt, og hvor man *mødes*.

Museet henvender sig til alle interessegrupper fra forskeren til den femårige og alt derimellem, gerne som et sted at være sammen på tværs af generationerne. Det skal turde fascinationen.

**Museet skal turde
fascinationen**

MUSEET SKAL NÆRE OG KVALIFICERE UDBLIKKET

- **Museet skal være et redskab til at søge viden**
- **Museet vil formidle mødet mellem den nysgerrige og den professionelle**
- **Museet skal være et sted for debat og udveksling**

MUSEET VIL HENVENDE SIG TIL DISSE MÅLGRUPPER

- Hele befolkningen uanset baggrund og forudsætninger
- Sydsveriges befolkning, specifikt Skåne

MED SÆRLIG VÆGT PÅ

- Mødet på tværs af generationerne (børn og deres forældre/bedsteforældre)
- Børn og unge, herunder grupper på alle niveauer af skole- og uddannelsessystemet
- Turister

Visse aktiviteter og faciliteter til forskning og dokumentation, herunder specifikke arrangementer såsom foredrag og seminarer, har følgende yderligere målgrupper:

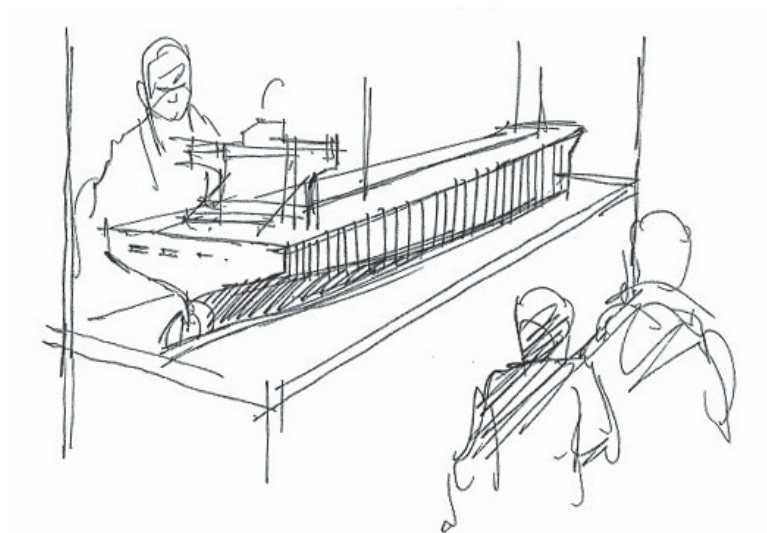
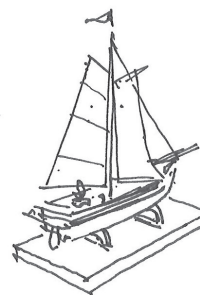
- Den Studerende
- Forskeren
- Den Interesserede

Værdier og principper for museet:

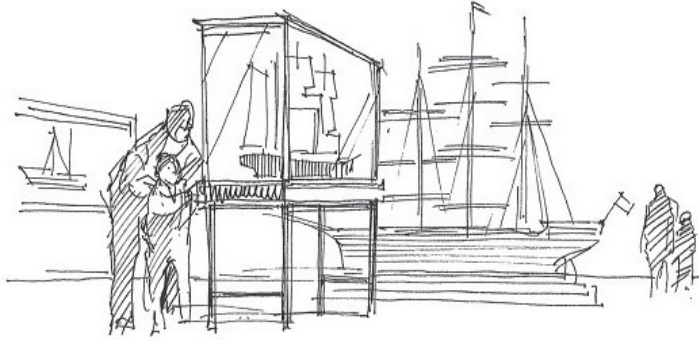
- Fokus på museumsgæsten
- Nysgerrighed og undersøgelse
- Nytænkning og kreativitet
- Den narrative indfaldsvinkel

- Forskningsbaseret
- Integreret kulturinstitution

Fokus på museumsgæsten

Museets mål er at skabe et imødekommende miljø, der retter sig mod den enkelte gæst. Alle sektioner af organisationen har betydning for, at den gode museumsoplevelse hver gang bliver en realitet. Internt skal museets medarbejdere behandle hinanden i samme ånd, som var også de museets gæster.

Nytænkning og kreativitet:

Museet arbejder på at blive anerkendt som en af denne verdens inspirerende kulturinstitutioner, et museum, der går foran. Museet vil være et sted for idérigdom og vil inddrage dristige, nytænkende anslag til at nå sine mål.

Stedet, hvor man mødes

Den narrative indfaldsvinkel

Museet vil præsentere søhistorien gennem fortællingen. Disse historier skal udfordre dets besøgende, overraske dem, informere dem og fremme interessen for søens liv.

Kodeordet i forhold til henvendelsen til turisten er *the unashamed approach*.

Forskningens autoritet

Alt i museet er baseret på de højeste standarder for forskning, således at museet bliver et troværdigt sted for præsentationen af den danske søhistorie. Museet vil påtage sig egne, relevante forskningsprojekter. Det er dedikeret til at viderebringe information, fortællinger og forskning, idet det producerer til det videst mulige publikum.

Museet skal opfatte sig som og blive det sted, turisten først opsøger i København

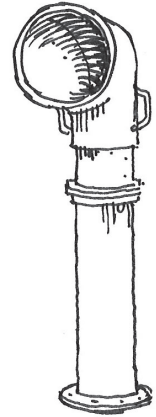
Integreret kulturinstitution

Museet er en integreret enhed, hvor alle sektioner arbejder sammen for at nå missionens mål. Det er en kulturinstitution, der forener hidtil spredte kræfter inden for søens liv og historie.

KONCEPT

Ved at samle den søhistoriske kapacitet på alle områder af feltet bliver det, som før var spredt og knapt synligt til et koncentrat.

Som centralt, søhistorisk museum defineres søværnet og civil søhistorie derfor med vilje under ét, eftersom det er vigtigt at se betydningen af denne historie i den større helhed i forhold til byen og nationen.

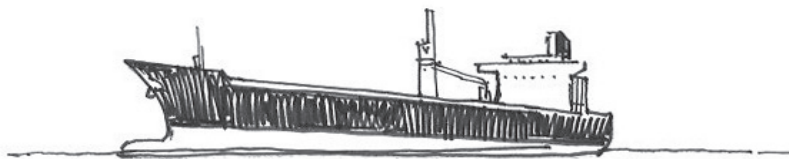
Hensigtserklæring

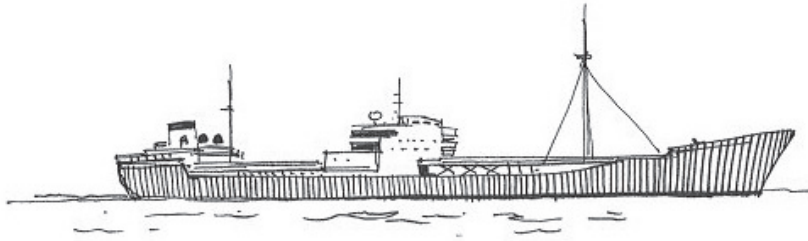
Museet vil sætte fokus på historie og kultur for søens liv med udgangspunkt i den danske tradition

Museets fokus er således at gå på tværs af allerede etablerede museumsområder og se på sammenhængen mellem udveksling og møder, by og hav som forbindelsesled til verden.

For vand betyder bevægelse. København blev grundlagt ved en kyst, der dannede basis for byen som magtcentrum gennem århundreder, hvorfra havene blev sejlet tynde og skabte fundamentet for velstand, ligesom den dannede baggrund for søslag i andre nationers opgør med den magt, der herigennem var opnået.

Museets engelske titel bliver
The Danish Maritime Museum

Museets indsats- og kerneområder

- **Museet skal konstituere og fastholde erindringen om søhistorien**
- **Museet ser på tværs af traditionelle museumsområder: Byen – havnen – havet**
- **Museet ser på tværs af Øresund**
- **Museet forener søværnets og den civile søfarts historie**

Det liv, der udspringer sig omkring en havn, er kendetegnet ved at være et globalt snarere end nationalt økonomisk system. End ikke København selv er afgrænset nationalt, men forbinder sig henover Øresund til Skåne, som det første billede på, at udvekslingen af varer, kapital og information foregår på globalt plan. Lige så stor betydning havnen har på nationalt plan, lige så lidt kan dens liv karakteriseres uden at inddrage udblikket til den større verden.

Togterne og deres laster, havne, ruter og arbejdsliv skal levendegøres med udgangspunkt i visheden om, at det var den hjemlige dansker, der forudsatte, hvad lasterne i den følgende tid skulle bestå af, i forening med betydningen af at vove sig til stadighed længere ud. Der skal være en fornemmelse af, at museet *rejser*.

ORGANISATION

Det ny museum vil som udgangspunkt være en statsanerkendt, selvejende institution af værdi på nationalt plan med henblik på at konstituere sig som søhistorisk museum af internationalt format.

Museet skal have en kernestab ansat af direktør og inspektører, der sikrer den overordnede linje og kontinuitet med virkeområde på tværs af kompetencer og initiativer i museets organisation. Den centrale ledelse skal sikre den fælles styrke.

Museet er hovedorganisationen, hvorunder hører følgende områder:

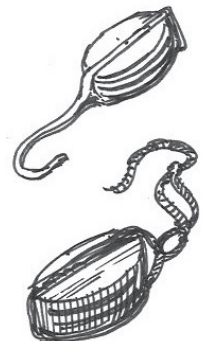
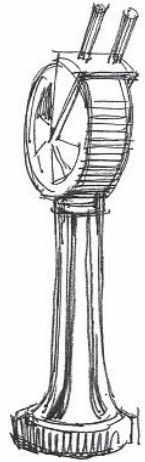
- The Danish Maritime Documentation Centre
- Udstillingsvirksomhed

Hertil kommer en række tilknyttede centre, der varetager henholdsvis forskning, information, formidling og restaurering:

- The NN Research Centre
- The Learning Centre
- The Training Centre
- The Conservation Centre

Foruden følgende række producerende enheder, hvis drift udliciteres:

- (Oprettelsen af et) Søhistorisk Forlag
- Maritim boghandel og butik
- Restaurant
- Café

ØKONOMISK STRUKTUR

Kræfternes koncentration sikrer driftsfornuften, idet udgifterne til administration og andre faste udgifter holdes strømlinet.

Et museum er en medarbejderintensiv virksomhedsform. Det er en styrke, hvis potentialet heri bruges positivt til at skabe samarbejde på tværs af kompetencer.

I det ny museum ophobes processerne derfor ikke i traditionelle museale afdelinger, hvor den enkelte museumsinspektør hver gang skal opfinde den dybe tallerken i form af forskning, formidling og fundraising. Museumsinspektøren skal derimod fungere som det første led, der uddelegerer opgaverne til de rette instanser i og uden for huset. Herved sikres, at alle gør, hvad de er bedst til, på samme tid, som budgetterne holdes.

Effektiv markedsføring skal sørge for, at de højprofilerede arrangementer bliver interessante for mulige sponsorer. Det gælder eksempelvis udstillinger og restaureringsopgaver, hvor offentligheden kan følge processen undervejs, så sponsor såvel som offentlighed bagefter føler at have andel i resultatet.

De fire centre er eksternt finansierede, hvorunder The NN Research Centre skal fremme tilgangen af forskningsprojekter til museet, mens The NN Conservation Centre og The NN Training Centre arbejder med indtægtsdækket virksomhed i form af henholdsvis restaurering og at skabe rammerne for erhvervslivets konferencer, private aftenarrangementer, omvisninger, foredrag, for nu blot at nævne enkelte typer af denne virksomhed.

De udliciterede, producerende led skal fungere som selvstændige enheder med tilsvarende selvstændig økonomi. De har eget økonomisk ansvar.

Alle har de ansvaret for at medvirke til og underbygge museets profil.

Driftsfornuft

SAMLINGER OG MUSEALE SAMARBEJDSPARTNERE

Museet vil udgøre en paraplyorganisation, hvorunder de institutioner samles, der hver især varetager en gren af søhistorien og dens betydning. Tendensen på kulturområdet går mod centralisering, så hvorfor ikke drage konsekvensen af udviklingen og samle kræfterne, hvorved den række institutioner, der i dag er spredt over hele byen og omegn og som kæmper for eller frygter for deres fremtid, vil opleve ny dynamik ved at udnytte den synergi, der opstår, når ekspertise koncentrerer, og hvor den interesserede kan søge information på tværs af de hidtidige samlinger.

Vi tænker os, at grundstammen i museet skal udgøres af følgende museal-arkivalske samlinger, idet førstnævnte allerede nu står for at blive hjemløst. Ved at bevare denne samling centralt, kan vi samtidig gøre historien levende, hvor den har rod:

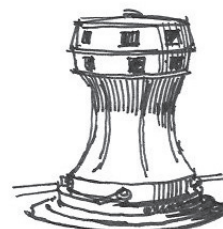
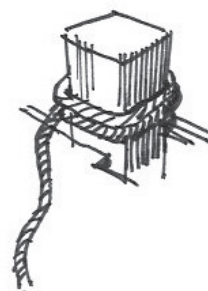
- Handels- og Søfartsmuseet, Helsingør
- Søfartens Bibliotek, København

Hertil kommer endnu tre selvstændige museer, med hvem der i første række bør etableres et nært samarbejde om de projekter, de ikke selv har plads eller kræfter til:

- Orlogsmuseet, København
- B&W Museum, København
- Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg

Orlogsmuseet blev grundet økonomiske vanskeligheder ved årsskiftet 2003/2004 lagt under Tøjhusmuseet med henblik på et kommende Forsvarsmuseum. De områder af det hidtidige Orlogsmuseum, der til sin tid må nedprioriteres af hensyn til den nye sammenhæng, vil da naturligt overgå til Dansk Søhistorisk Museum. I hvor høj grad de hidtidige museer allerede deler samlinger, ses af, at dele af Orlogsmuseets samlinger, herunder malerisamlingen, er udlånt af Søfarts- og Handelsmuseet.

Synergi

B&W Museum er privatejet, men rummer en samling af en så kulturhistorisk vægtig karat, at den dag, hvor det ikke længere kan drives i dets nuværende regi, bør samlingen overgå til nationalt eje.

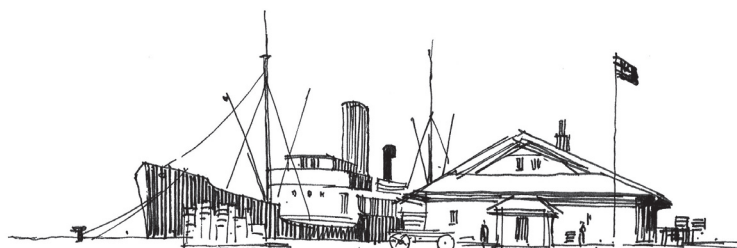
Fiskeri- og Søfartsmuseet er den forskningstunge institution, med hvem det ny museum kunne tænkes at indgå i et samarbejde omkring forskningens formidling, herunder eksempelvis udvikling og udveksling af udstillinger, men endnu vigtigere det direkte møde og diskussion mellem forsker og offentlighed, hvor det ny museum vil udgøre et levende forum gennem foredrag, seminarer og festivaler.

Men det er naturligvis ikke gjort med nationale samarbejdspartnere alene. Verden udenfor er faktisk og ikke kun ord, hvorfor de traditionelle rammer i museumsverdenen for at tænke i nationale baner skal brydes.

Det ny museum skal indgå i samarbejde med museer internationalt til udveksling og udvikling af alt fra formidlingsformer og udstillinger til seminarer og museumsrejser for gæsterne – arrangementer, hvor selve skibsreisen naturligvis indgår som en del af oplevelsen.

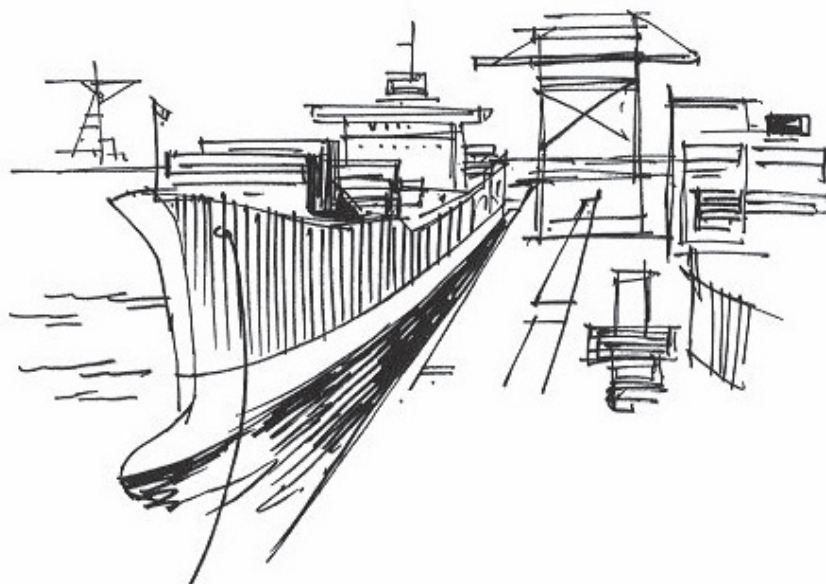
Museet skal selv være initiativtager til at bryde grænserne, hvis fordele løber på flere planer. Ikke alene sikres nytænkning og inspiration. Udgifterne minimeres, når forberedelserne deles, lige som den enkelte samling vil have langt større rækkevidde ved at indgå i nye forvaltninger og i forståelser af historien, hvis sammenhænge endnu aldrig har været opdaget.

Initiativer internationalt

PLACERING BYGNING OG GRUND

Museets udstillinger vil i stort omfang mindske fornemmelsen af rum for gæsten indendørs, men uanset bygningens udformning ligger én ting fast. Placeringen ved havnen er altafgørende.

Der skal være direkte adgang til havnefronten med duften af saltvand og lyden af havet, når bølgerne slår op mod bolværket med vished om, at verden venter ude på den anden side af molen.

Men udsyn til havet gør det ikke alene. Museet skal også selv bidrage til livet i havnen ved på samme tid at åbne sig mod by og vand og skabe forening af de to, så afgrænsningen mellem ude og inde, livet på havet og i byen, atter ophæves og inviterer til nærvær og deltagelse. Det skal være et sted, der *samler* livet i København, et sted, hvor man *mødes*.

Udstillingsbehovet vil være minimum 10.000 m²

Hertil kommer yderligere 6.000 m² til The NN Conservation Centre

Så spørgsmålet er da, hvorvidt fredede elementer fra havnens liv skal indgå til at skabe et museumskompleks af indtil flere mindre bygninger, der forbinder sig indbyrdes. Horisontalitet giver udsyn, gerne med indtil flere fokuspunkter uden afgrænsning mellem inde og ude, og fordelten ved dette vil være et åbent, rekreativt område, hvor byen naturligt vil bruge museet som afsæt for dets liv.

Med til kravene for bygningskomplekset vil høre faciliteter til udstillinger, læsesale til dokumentation og forskning, konference-lokaler og værksteder, en hal til restaurering af gamle fartøjer, hvor et galleri, der løber hallen rundt, vil give direkte adgang for offentligheden at følge restaureringsprocessen, foruden magasinplads.

Verdenshavet bringes indenfor som en kanal, der forbinder museets enkelte dele, og folder historiens vingesus ud omkring sig.

Verdenshavet bringes ind i museet

Men uanset den præcise beliggenhed og mulige bygning, skal museet udgøre vor tids vartegn, afløseren for den obelisk, der engang stod nær Galejhavnen og tog imod den rejsende. København tog imod fra vandsiden. Det er derfra, byen stadig skal opleves.

Indendørs vil de syv galionsfigurer, der fortsat befinder sig udendørs på Marinestation København og flådestationerne Frederikshavn og Korsør, finde deres fremtidige hjem, hvor de vil danne centrum for museets udstillinger.

THE DANISH MARITIME DOCUMENTATION CENTRE

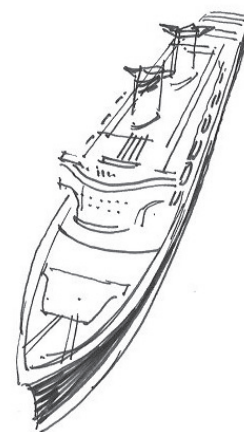
Dokumentationscentret vil udgøres af indtil flere, hidtil spredte biblioteker og arkiver over livet til søs, der ved at samle kræfterne vil udgøre samlinger af international karat over dansk søhistorie. Her vil være at finde:

- Præsensbibliotek, faglitteratur, tidsskrifter m.m., hertil kommer distribution af skøn- og faglitteratur m.m. til søfarende
- Fotoarkiv
- Søkort
- Generalarrangementer
- Skibsmodeller
- Malerisamling
- Instrumenter, herunder sekstanter, kompas og timeglas

Digitaliseringen af fotoarkivet vil være The NN Learning Centres ansvar, foruden digitaliseringen af museets samlinger i øvrigt. Samlingerne vil ligeledes være at søge på hjemmesiden.

Der vil naturligvis være online-adgang til nationale og internationale tidsskrifter samt faglige databaser.

Biblioteksfaciliteter skal gøre det attraktivt for forskeren at vælge dette sted som rummet for sin forskning, hvor informationen er ved hånden, og dialoger med kolleger og andre interesserede ligger lige for.

FORSKNING

THE NN RESEARCH CENTRE

The NN Learning Centre er eksternt finansieret. Sponsoren får sit navn tilknyttet centret, mens en flerårig rammeaftale fastholder Centrets hensigter og mål i forhold til museets samlede profil.

Centret skal sikre, at museet er stedet, hvor forskningen har gode vækstbetingelser gennem rammer for at søge og diskutere, således at det bliver attraktivt for forskeren udefra ikke alene at benytte museets arkiver og biblioteker, men gennem nærværet at indgå i dialog med andre forskere hjemme som internationalt.

Forskningens vækstbetingelser

Museets eget personale, direktør og museumsinspektører, har forskerstatus, og centret sikrer herudover eksternt finansierede forskningsprojekter, hvis idéer fylder huset i den tid, projekterne løber.

Efterfølgende sørger Centret for, at museet udgør det naturlige forum for forskeren at formidle sine resultater til den større offentlighed.

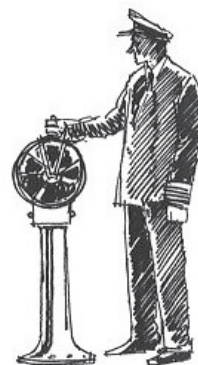
THE NN LEARNING CENTRE

The NN Learning Centre er eksternt finansieret. Sponsoren får sit navn tilknyttet centret, mens en flerårig rammeaftale fastholder Centrets hensigter og mål i forhold til museets samlede profil.

I Centret indgår lige dele forskning og formidling, idet udgangspunktet for centrets virke er at omsætte forskningen, herunder fund og resultater fra museets egen forskningsvirksomhed til ord og billeder i elektronisk format. Hertil kommer ansvaret for at udbygge museets databaser over dets egne samlinger, såsom fotos og generalarrangementer.

Centrets målgruppe er den nysgerrige – verden over – der på egen hånd ønsker at søge oplysninger uden for museets egne arrangementer.

Centret er et interaktivt, elektronisk miljø, der i modsætning til museets Research og Training Centres er en fysisk realitet for museumsgæsten, hvor denne i dertil indrettede lokaler – eller via hjemmesiden – kan søge og blive opdateret inden for de nyeste forskning, søge i museets databaser, og spørge eksperterne om det, der undrer og interesserer.

**Interaktivt,
elektronisk miljø**

FORMIDLING

THE NN TRAINING CENTRE

The NN Training Centre er eksternt finansieret. Sponsoren får sit navn tilknyttet centret, mens en flerårig rammeaftale udstikker kursen for Centrets hensigter og mål. Den kernestab af medarbejdere, der knyttes hertil, har ansvar for, at formidlingen underbygger museets samlede profil, lige som formidlingen tager udgangspunkt i museets forskningsvirksomhed, herunder formidlingen af dets fund og resultater. Omvisere og øvrige medarbejdere, såsom pensionerede søfolk, der varetager værkstederne, forbliver løst ansatte.

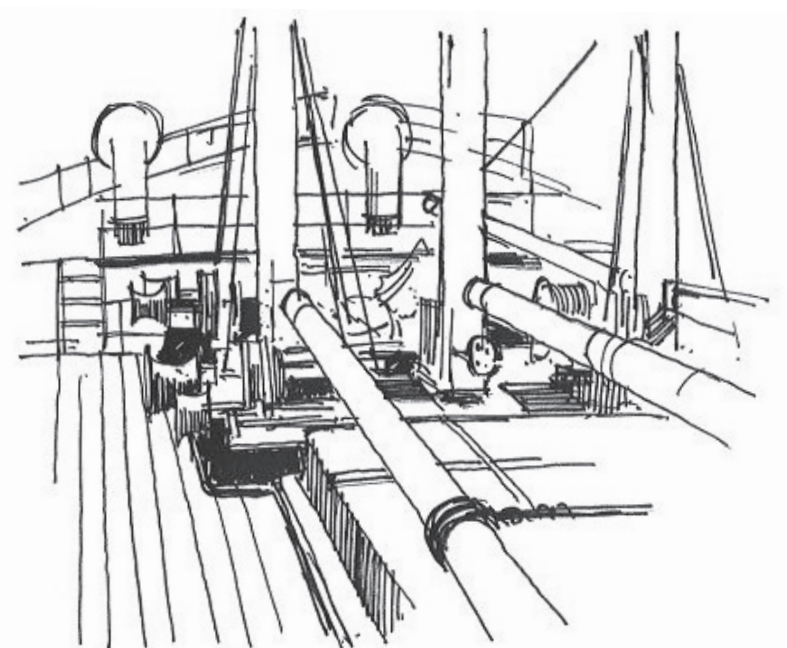
The NN Training Centre er stedet, hvor søhistorien praktiseres

The NN Training Centre har til opgave at markedsføre og iscenesætte konferencer, eksternatmøder og aftenarrangementer for erhvervslivet, herunder besøg på de fartøjer, der er under restaurering på museet, og foruden løbende omvisnings- og foredragsvirksomhed sætte initiativer i værk, der vil tiltrække alle niveauer af uddannelsessystemet og børnefamilier.

Og hvad er da museets formidlingsprofil, som Centret skal virkeliggøre?

Formidling skal defineres som mødet mellem den engagerede fortælling og museumsgæsten med respekt for denne uanset alder og baggrund, konkretiseret i udstillinger, seminarer, workshops, værksteder, m.m. – der vil være eksempler herpå at finde i Idékataloget – hvor museumsgæsten har mulighed for det direkte møde med eksperter inden for hvert deres særlige område, ligesom der stilles faciliteter til rådighed i form af arkiver og biblioteker for den, der på egen hånd ønsker at uddybe den interesse, som museet skal være med til at vække.

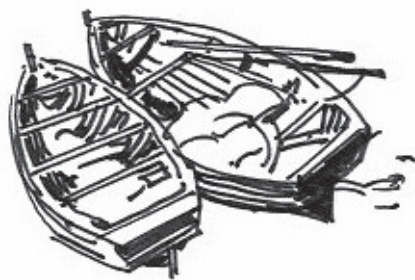

Det direkte møde

Når museets formidling gives navn af et *training centre*, skyldes det, at museumsgæsten skal gives aktiv mulighed for at prøve kræfter med selv at bygge i skibsmaterialer, lave modeller, sætte dem i søen og allervigtigst at få lejlighed til at besøge skibe, der gæster havnen og sejle med historiske fartøjer såvel som dem, der stadig er i daglig brug.

Hertil kommer, at intet museum allerede i dag er afgrænset af dets fysiske mure. En internetportal skal tage imod museumsgæsten uanset, hvor denne befinder sig, og medvirke til at gøre København et uimodståeligt mål for dennes næste rejse.

Dokumentarfilm i samarbejde mellem museet og tv-produktions-selskaber, nationale som internationale, og med deltagelse af museets faglige samarbejdspartnere, skal medvirke til at konsolidere byen, havnen og de danske traditioner for livet til søs.

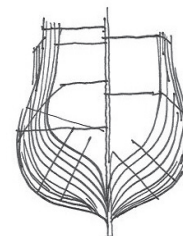

THE NN CONSERVATION CENTRE

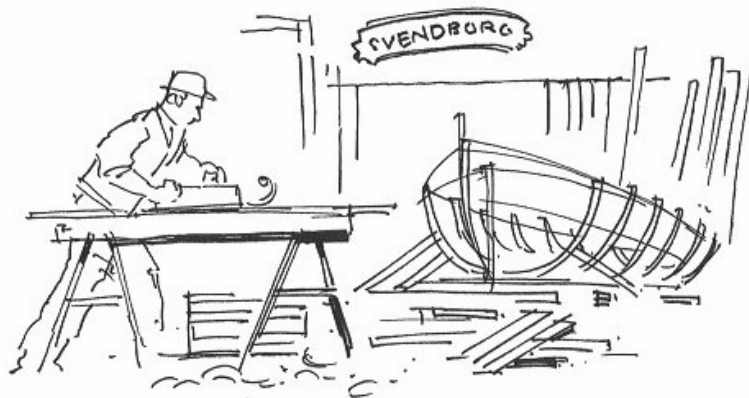
The NN Conservation Centre er eksternt finansieret. Sponsoren får sit navn tilknyttet centret, mens en flerårig rammeaftale fastholder Centrets hensigter og mål i forhold til museets samlede profil.

Centrets restaureringsopgaver er en indtægtsdækket virksomhed i museets regi, idet Centret træder skridtet videre i forhold til The NN Learning Centres værksteder ved at være stedet, hvor skibe, som har været og igen vil komme i brug, vil være at opleve inden for museets mure, mens de atter gøres sødygtige.

Centret vil således virke i tæt samarbejde med The NN Learning-Centre, idet offentligheden vil have mulighed for at følge alle niveauer af arbejdet på stedet fra et særligt galleri, der løber hallen rundt og hvorfra de kan gå, stå og sidde og følge arbejdet fra alle vinkler under hele processen.

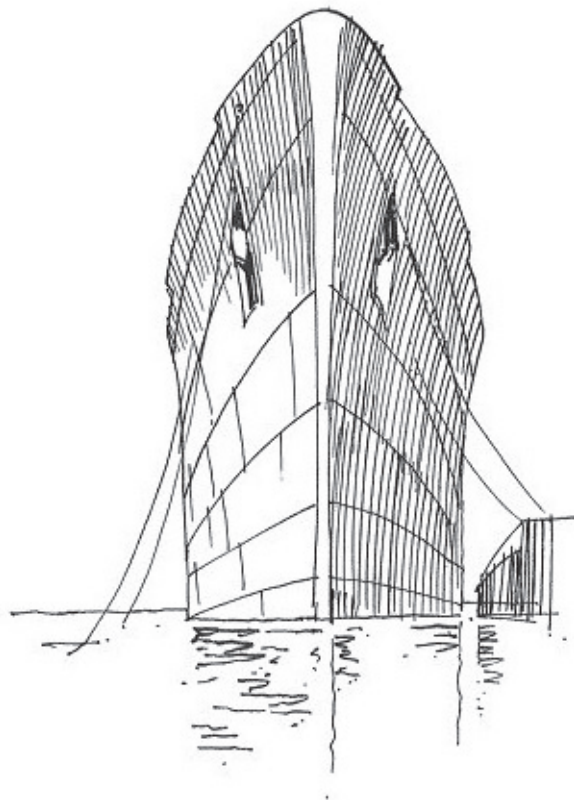

Gæsterne følger processen fra et galleri

Hjemmesiden vil dagligt følge op med beretninger om restaureringens fremskridt og skibets helt egen historie. Der vil ligeledes kunne arrangeres omvisninger og aftenarrangementer for interesserede grupper med besøg om bord, hvor de, som varetager restaureringen, selv fortæller om processen for gæsterne.

SØHISTORISK FORLAG

Forlaget vil have til opgave at trykke søkort og generalarrangementer på bestilling, foruden genoptryk af plakater, postkort og varetage udgivelser af bøger til salg blandt andet i museets boghandel. Boghandelen varetager online-salget af udgivelserne via museets hjemmeside.

Forlaget indgår i samarbejde med museets Centre, og et særligt fokusområde bliver udgivelsen af børnebøger, herunder uddannelsesmateriale, i samarbejde med The NN Training Centre.

Forlagsopgaven udliciteres, men rammen er museet, dets strategi og profil.

**Bestillingsopgaver
og genoptryk**

Online-salg

MARITIM BOGHANDEL OG BUTIK

I den maritime boghandel vil danske og udenlandske bogudgivelser være at finde i rigt mål. Dette skal være stedet for distributionen af maritim litteratur herhjemme. Der vil være online-salg via museets hjemmeside.

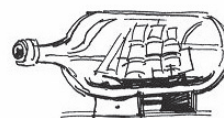

I den maritime butik vil *den ægte vare* være at finde – skibsuret, barometret, skibsmodellen, hængekøjen og matrostøjet til drengene – foruden et særligt fokuspunkt på den grønlandske handel.

Butikken skal ligeledes have opsøgende funktion gennem at udvælge og invitere designere til at skabe nye produkter af skibsfartens materialer eller at lege med skibsfarten som koncept til det ikke endnu set, der vil tiltrække turisten og være stedet at opsøge den gedigne gave eller minde fra rejsen.

Opgaven udliciteres i to eller samlet, men rammen er museet, dets strategi og profil.

**Invitation til
produktudvikling**

RESTAURANT ”OFFICERSMESSEN”

Restauranten vil blive indrettet med originalt interiør fra den oversøiske handelsflåde fra det 20. århundredes midte, hvor den stramme linje og klare form bringer mindelser om det bedste af dansk design fra samme periode. Restauranten vil have to indgange, fra museet og direkte udefra.

Klar form og lysfyldt, underspillet elegance

Opgaven udliciteres, men rammen er museet, dets strategi og profil.

CAFÉ ”TREFOLDIGHEDEN“

Caféen vil skabe bindeled mellem ude og inde, ligesom det typisk vil være her, at turisten har lejlighed til at blive fortrolig med byens silhuet.

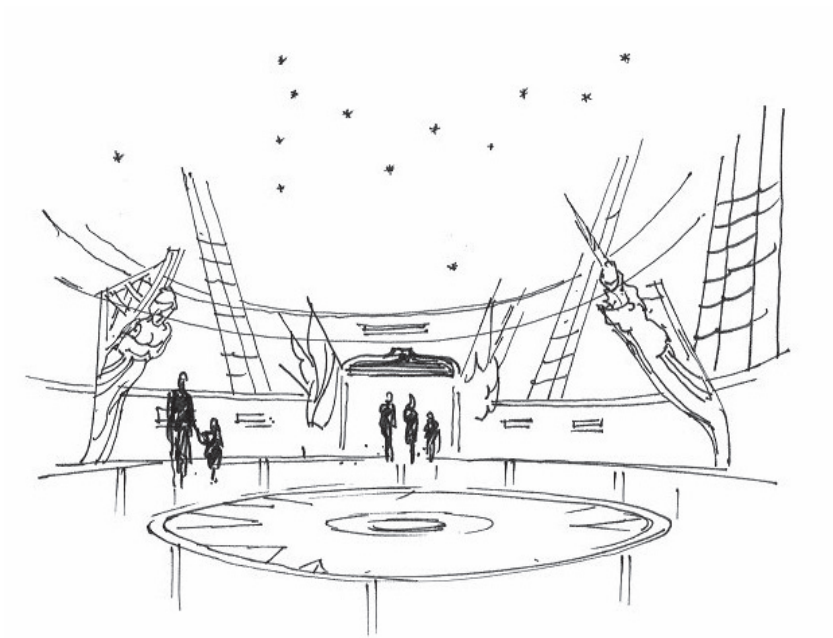
”Hanekampe og spytt på gulvet tillades ikke.”

Caféen vil blive indrettet med genbrugte planker og andet gammelt interiør fra opkøbte skonnerter. Caféen vil have to indgange, fra museet og direkte udefra.

Lejlighedsvis vil skuespillere genskabe miljøet af garvede søulke.

Opgaven udliciteres, men rammen er museet, dets strategi og profil.

UDSTILLINGSVIRKSOMHED

Nysgerrighed og undersøgelse var en af forudsætningerne for de søfarendes succes, og disse egenskaber skal næres også hos museumsgæsten. Det handler derfor ikke kun om at vise skibe, men at levendegøre udblikket og heri mødes med museumsgæsten.

**Udblikket
levendegøres**

Museet skal turde erklære dets skatte, der altid vil være at finde, men derudover sikre, at der også altid er nyt at finde for den faste museumsgæst. Udstillinger over samlingerne af varighed på hver højst 3-5 år vil være at finde side om side med de korterevarende, sæsonbetingede udstillinger med fokus på det specifikke emne.

**Museets skatte
erklæres**

Historien skal fortælles ved at lade museumsgenstanden indsætte i en ramme af dramaturgi og scenografi efter udenlandsk forbillede, foruden inddragelse af elektroniske medier såsom projektioner og koncentrerede afsnit til filmforevisninger indrettet midt i udstillingerne, der tilsammen formår at gøre historien levende med respekt for de mennesker og deres handlinger, som den fortæller om.

Udstillingernes virkemidler er og bliver enkle såsom lys, lyde, farve, tegninger på væggene og elektroniske projiceringer, der bygger fortællingen op gennem gerne den ene genstand, der derved igen får liv selv for den, der endnu intet kendskab har til livet til søs.

Enkle virkemidler

Små udstillinger vil indgå i de store og sætte fokus på mennesker og personlige beretninger, der gør de store linjer nærværende. Det er en fysisk umulighed at udstillingerne skal dække alt. Kunsten at kede er at få det hele med, som Hans Bendix sagde. Derimod skal der skabes centrale nedslag, der sætter den hele historie i spil og animerer museumsgæsten til selv at søge mere viden, ligesom også de længerevarende udstillinger løbende vil blive skiftet ud og fokusere på stadig nye områder.

Fokus på den personlige beretning

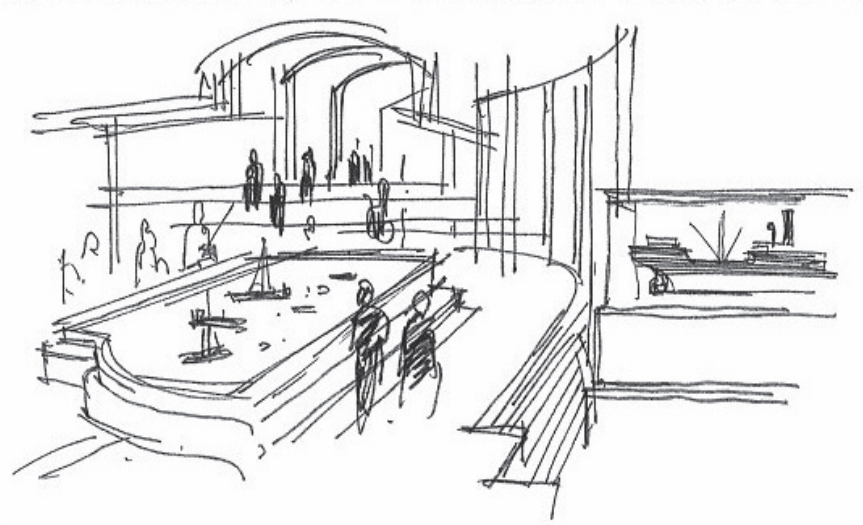
Vægten lægges på naturelementerne vand, vind og tid som de kræfter, den søfarende var oppe imod. Lys og lyde vil skifte i udstillingerne og give museumsgæsten fornemmelse af havets temperament.

Vandet, vinden og tiden

I det følgende giver vi eksempler på udstillinger, der hver især kunne være at finde over en flerårig periode:

UDSTILLINGER

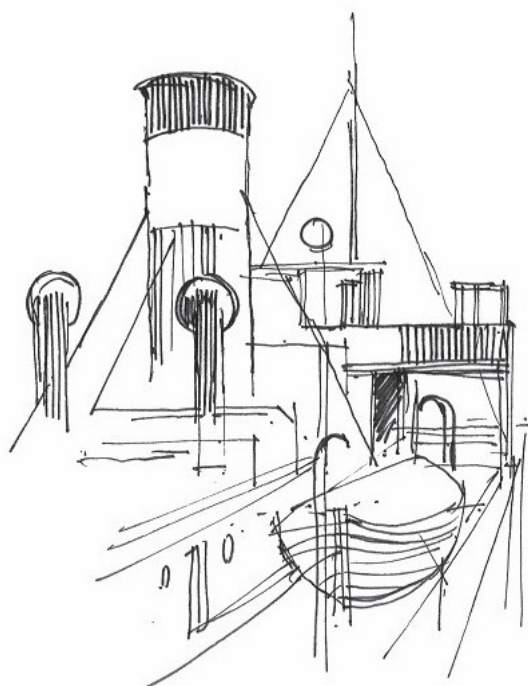
Som alle gode projekter er museet firedimensionelt, idet vi også har bevægelsen med:

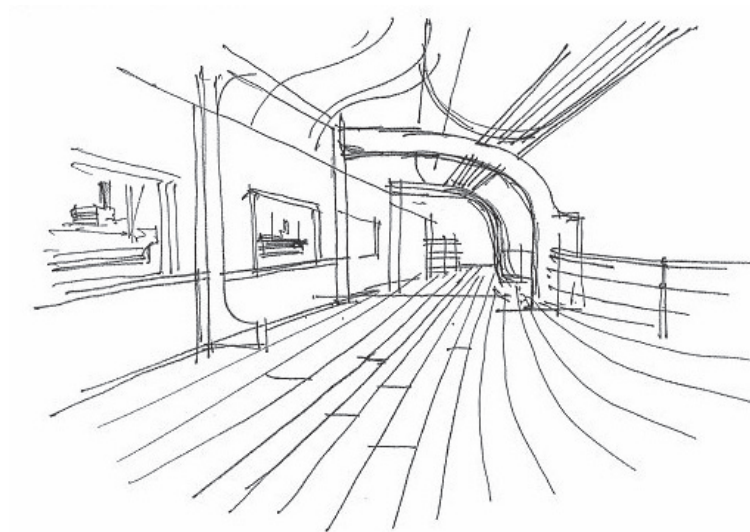
- Der skal være et sug af at gå ind i sin udlængsel allerede ved indgangen til museet, hvor man mødes af duften af tjære og projiceringen af det levende hav, så langt øjet rækker, forhallen rundt.
- Til verdens ende. Verdensbilleder males direkte på væggene sammen med grotesker fra middelalderens kalkmalerier, og viser hvordan overtro og angsten for at falde ud over kanten af verden – længe efter at Leif den Lykkelige havde nået Vinland – kæmpede indædt mod astronomernes udregninger og den faktiske udforskning af verden til søs, for til sidst at bukke under. Søkort blev tegnet, et af de første tegner vi op på gulvet, og kompaset opfundet, der vil lede vej i udstillingerne.

**Gæsten går ind
i sin udlængsel**

- Et galleri af prægtige galionsfigurer, anført af de syv, der fortsat befinder sig udendørs i København, Frederikshavn og Korsør, vil danne centrum for kompaspunkterne, der leder til udstillingerne, og forbinde vejene gennem museet. Figureerne vil være det store rums eneste udsmykning, hvor de vil have plads til at folde sig ud og lade os fornemme, hvilken kraft, fremdrift og håb, de symboliserede, idet alle varsler blev taget i ed for at sikre søfærden.

- SKIBET sætter vi indenfor, modellen i 1:1, der er garvet af havet, og hvor slitagen viser, hvordan hvert et element var nøjagtigt udmålt og udregnet til dets brug. Intet er overflødigt. Konstruktionens underbygger vi med tegninger blæst op på væggene, hvorover også Eckersbergs malerier er at finde, heller ikke her en eneste detalje sat forkert. Hvert et skib er i sig selv en velfungerende virksomhed, hvor alt skal være præcist, hvis skibet atter skal nå sikkert i havn.

- Modelskibene er at finde overalt i museets vægge, hvor deres detaljer kan studeres og de leder videre i udstillingerne, men en del af dem sætter vi stævne i en havn af deres egen størrelse, hvor de lægger til, læsses og lastes og igen sejler ud, mens lysene skifter mellem dag og nat. Glas over sceneriet betyder, at gæsterne kan gå over hele gulvet og følge hver en del af processen.
- STORM! Brandstorme kan hensætte selv den mest befarne sømand i angst med vished om naturens styrke, mændene og skibet skal reddes, og hvad er den rette handling i øjeblikkets kaos, hvor intet kan høres eller ses for stormen?
- Gik det galt, var strandingsgodset en vigtig indtægtskilde for de små samfund ved kysterne. Der er alle historierne om strandingsrøverier og mord på de besætningsmedlemmer, der måtte have reddet sig i land. Men der er også historien om, hvordan beredskabet sattes i system, og redningsmandskaberne endnu i dag risikerer deres egen liv for at redde en nødstedt besætning i land.

- Når stormen atter har lagt sig, er det på tide igen at orientere sig: Mærk kulden ved nattetide på kommandobroen, hvor vejen skal findes med en sekstant ud fra de stjerner, der viser sig på nattehimlen. Lyspærer, forhæng og skyer, der driver langsomt forbi, sætter den rette stemning.

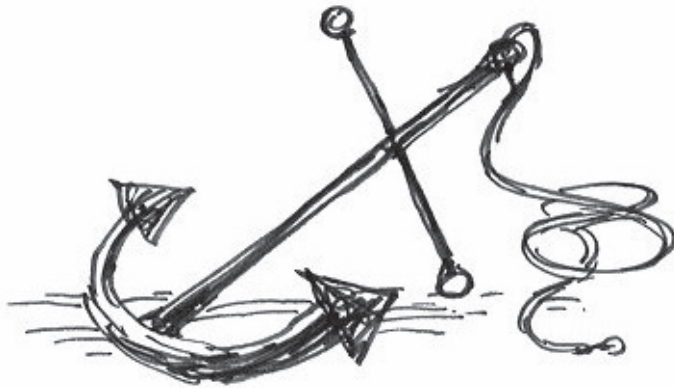
- Et udsnit af en mole bygges i fuld størrelse, hvor det seneste fragtskib i havn er ved at blive tømt for varer. En skibsside tårner sig op, tolderen i funktion, knirkende tovværk og planker, kasser med stencileret skrift med krydrede dufte fra deres indhold, og en måge naturligvis er med til at fortælle historien om en travl arbejdsdag i havnen.

- Varens vej fra stadig fjernere mål, hvorfra også eksotiske varer blev bragt med tilbage sammen med fortællingen om den vide verden. På tværs af krig og flådens nederlag til søs for tohundrede år siden formåede nogle af nationens modigste mænd at skabe store handelshuse med tilhørende rederier, der skabte grundlaget for, at Danmark i dag er verdens største shippingnation. Vi fortæller om strategi og mod og om container-skibenes vej gennem verden.
- Men ingen søhistorie uden pirater, som endnu huserer i dag og hvis pludselige opdukken, man altid må tage højde for.

- På fremmed kyst. Også Danmark har ejet kolonier, hvor fra en stor del af de eksotiske varer blev hentet hjem. Indsigten i, hvordan de lokale blev behandlet og deres status som slaver bliver stadig større, og vi fortæller om, hvordan synet på mennesket er under konstant forandring, hvilket også påvirker, hvordan museet selv skal fortælle om det. Vi vil derfor også lægge spørgsmålet ud til gæsterne: hvad er i grunden et menneske, hvordan kan vi tale om det, og hvordan vil vi gerne mødes med hinanden?

- Christian IV var en praktisk mand, der interesserede sig levende for skibsbygning og navigation. Vi ser nærmere på hans evner som bygherre også til søs og går om bord på flagskibet *Trefoldigheden* under kanontorden og kaos, hvor kongen netop er blevet ramt i øjet, og hvem har nu kommandoen? Men kongen rejste sig igen, så slaget kunne vindes. Måske blev slaget slet ikke vundet, og krigen blev i al fald tabt, men scenen blev indbegrebet af den danske selvforståelse.
- Svenskerne går i land! Vi leger med den svensk-danske selv forståelse og de symboler, der knytter sig hertil. Vi har mødtes under mange forhold, og dog vel intet så frækt, som dengang isen over Øresund viste sig at kunne bære en hel armé af svenskere, der kom vandrende over Sundet. Ved den lejlighed mistede landet Skåne, Halland og Blekinge, men blot to år senere blev København og Christianshavn udnævnt til fristæder med beslutningsansvar i rigets sager som tak for heltemodig indsats. Dysten over Øresund var dog ikke afgjort, den skulle vare endnu et århundrede, og svenskerne, de havde ikke Tordenskjold... De svenske landsdele var dog uigenkaldeligt gået tabt, og for endnu blot 160 år siden var det endnu en provokation over for enevældskongen, når danske og svenske lige før grundlovens indførelse mødtes på Hven.
- København skulle blive den første hovedstad i verdenshistorien, der blev udset som bombemål, og taktikken var raffineret. Værst følte det inden for bymurene, da klokkerne lød for sidste gang, idet domkirkens tårn faldt. De følgende år blev trange, men civilcouragen var ikke ramt, og da de værste skader var afhjulpet i dagene efter bombardementet, tog københavnerne på udflugt for at tage briterne i nærmere øjesyn. Især skal mændene i kilt have tiltrukket sig opmærksomhed.

- Nu kan man ikke grave ret meget i og omkring havnen uden at opdage, at kulturhistorien også er at finde under havets overflade. Bygningsfundamenter, køkkenmøddinger og skibsvrag er blot nogle af de fund, der gøres hver gang en ny bygning anlægges i København, så de fund, der vil dukke op under anlæggelsen af museet, skal placeres, så de kan opleves fra en underjordisk tunnel med vindue ud til livet under havoverfladen i Øresund. Herfra vil gæsterne kunne tage dem nøjere i øjesyn og eksempelvis langsomt se tidens og vandets opløsning af et skibsvrag, mens det halvt gemmer sig i havbunden.
- Landkending! Vi fortæller Øresunds egen naturhistorie, hvor en lods kan være afgørende for, om et skib kommer sikkert gennem Øresunds spegede farvand. Børnene får mulighed for selv at prøve kræfter på computerskærme med navigationens svære kunst. Og på grund af strædet mellem Helsingør og Hålsingborg, kommer vi ikke uden om Kronborg, hvor tolden skulle erlægges, som blev en vigtig indtægt for kongen, herunder til udbygningen af København.
- Udstillingerne afrundes af en virtuel væg, en glad minde-mur i form af et portrætgalleri af alle søens folk, museets egentlige grundlæggere, hvortil de selv og pårørende til stadighed kan indlevere fotos og udbygge databasen over kontrafejerne. De enkelte portrætter kan printes ud for de interesserede.

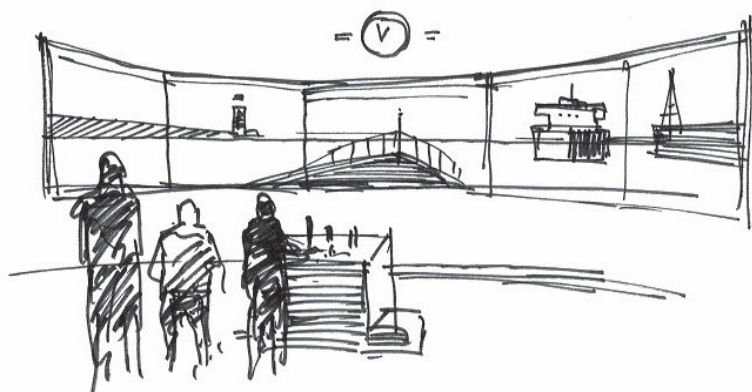
VÆRKSTEDER

Åbne og arbejdende værksteder for børn i alle aldre, hvor de kan få lov at prøve kræfter med håndværket i 1:1 størrelse mellem beg, tjære, lak og træspåner under opsyn af erfarne, pensionerede folk fra søen.

Vær med til at bygge Mary Vi bygger Rasmus Klumps skib i fuld størrelse, komplet med ror og pelikan.

En årlig konkurrence for børn og unge fra hele verden skal sikre det aktive forhold til vandet, hvor fjernstyrede både eller andre fartøjer, de selv har opfundet, eksempelvis tekniske prototyper, som er udviklet på museets værksteder, kappes indbyrdes.

Laboratoriet udvikles i et samarbejde med Lyngby Skibstekniske Laboratorium og Søværnets skoler.

I et digitalt laboratorium vil der blive mulighed for at lege sin egen skibsfører i en simulator.

ARRANGEMENTS VIRKSOMHED

EVENTS

Ved en årlig konkurrence for børn og unge fra hele verden, vil deres fjernstyrede både, bygget i museets værksted, kappes indbyrdes.

Når skoleskibet *Danmark* vender tilbage, er det oplagt at give skoleskibseleverne mulighed for at lære deres egne nyvundne erfaringer fra sig fra rebslagning til navigation.

Fortællingen kommer vi naturligvis heller ikke uden om. Centret vil arrangere seminarer over sømandsskrøner og sørge for at ungdommen lærer kraftudtryk fra dertil indkaldte eksperter. Kølsvin!? Men det er jo ...!

Skibsklokken i museets forhal ringer til samling, når et nyt arrangement løber af stablen

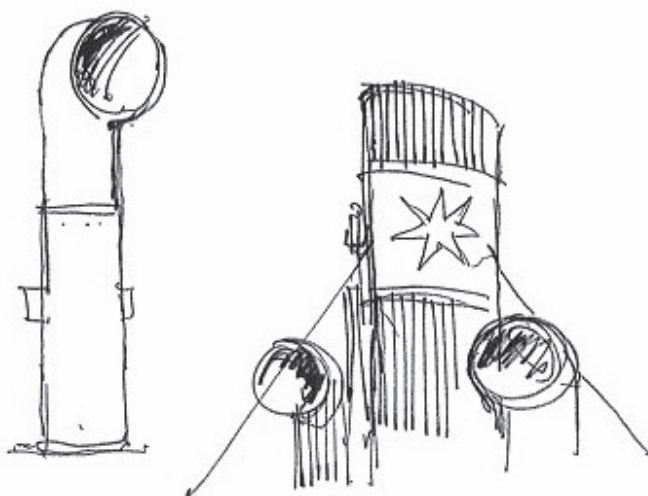

Og hvert nytår vil det være muligt at købe sin torsk direkte ved museets havnefront.

FEATURES

Museumssejlads

Skoleklasser og andre interesserede grupper vil få lejlighed til at besøge skibe, der gæster havnen og sejle med historiske fartøjer såvel som dem, der stadig er i daglig brug.

Museets vagtpersonale vil bære kopier af historiske uniformer

Søhistoriske møder

De søhistoriske møder er fora for studier, diskussion og udveksling af ideer mellem indkaldte eksperter fra hele verden og offentligheden. Det kunne eksempelvis være her, man diskuterede om Tordenskjolds fatale duel var en konspiration, eller forelagde de nyeste resultater inden for handelsflådens historie.

De søhistoriske møder arrangeres i et samarbejde mellem Museets Research og Training Centres.

I RESPEKT FOR SØENS FOLK

Dette projekt handler ikke om midler, men om at ville. At ville og at turde. At turde se på tværs af hidtidige institutionelle skel og traditioner på området.

Det handler om at formulere sin hensigt og at kunne se længere.

Tekst og tegninger er tænkt som inspiration og er ikke et udtryk for den endelige udforming af Dansk Søhistorisk Museum.

En stor tak for inspiration til Sjöhistoriska Museet, Stockholm, Marinmuseum, Karlskrona, The Tall Ship og Clydebuilt Maritime Museum, Glasgow, Kulturen, Lund, Museo Storico Navale, Venezia, Vasa Museet, Stockholm, Norsk Sjøfartsmuseum, Oslo samt Kenneth C. Gorbey og Susan E. Foster, Jüdisches Museum Berlin.

København, november 2004

Simon Bang, Louise C. Larsen, Amalie Foss